

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

SCIOVENECC

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti: 10.349 per le inserzioni.

Podružnica: Novo mesto.

Izbeja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Vojno poročilo št. 415:

Nove izgube angleškega brodogradništva med zasledovanjem razbitega ladijskega sprevoda pri Siciliji

Potopljeni štiri veliki parniki, zadel pa križarka in letalonosilka

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Ladijski sprevod, ki ga je tvorilo 18 parnikov v spremstvu angleške kr. vojne mornarice in ki se je v srednjem delu Sredozemskega morja moral izpostaviti hudim udarcem naših letalskih in pomorskih sil, je bil v teku včerajšnjega dne ponovno napaden od našega letalstva. Bombniki, strmoglavci in letalski torpedniki so z neprestanimi napadi najprej razpršili, nato pa do skrajnih meja zasledovali tiste angleške enote, ki so še preostale ter so računale na svojo razdeljenost in na slabe vremenske razmere, da bi se izognile napadu, ker jim lastno brodogradništvo ni moglo več zagotoviti zadostnega varstva.

Bombniki so presenetili in v celo zadelo parnik z 10.000 tonami in ga potopili. Torpedna letala so zadelo in potopila dve drugi veliki ladji, in sicer neki parnik z 12.000 tonami in petrolejsko ladjo s 15.000 tonami. Tudi neka križarka, ki se je hitro umikala proti Gibraltarju, je bila dose-

žena po naših letalih in jo je zadel zračni torpedo.

Neka druga vojna ladja velike tonaže je bila zadelo od bombe, ki je tehtala 500 kg. Iz dodatnih poročil se vidi, da je 23. julija bila poškodovana tudi ena letalonosilka, poškodovani pa so jo naši bombniki, en parnik pa je tudi bil še zadel in potopljen.

Število uničenih angleških letal se je od sedem dvignilo na osem, naše letalske izgube pa od tri na pet.

Pri torpediranju sovražnih ladij so se odlikovale posadke pod poveljstvom častnikov pilotov:

kapitan Moioli, poročnik Rivoli, poročnik Di Bella. Bombnikom in strmoglavcem pa sta poveljevala kapitana Zucconi in Rizzi.

Severna Afrika: Sovražni oddelki, ki so se bližali naši postojanki na bojišču pri Tobruku, so bili odbiti in so imeli izgube.

Vzhodna Afrika: Delovanje topništva v odseku pri Uolšefitu in Culquabertu (Gondar).

naše letalo se je moralo umakniti. Naši bombniki so neprestano obmetavali sovražno formacijo in jo obsipali z bombami. Ob 15.10 je naše izvidniško letalo javilo neko križarko tipa Southampton (9600 ton), ki je bila poškodovana od naših bomb. Ob 18.10 je naša zračna patrula dohitela ladjo, ki se počasi vlekla proti zapadu v spremstvu dveh torpedovk ter jo je znova zadelo z zračnim torpedom.

Tudi v srednjem Sredozemlju je imela bitka dramatične faze ter se je končala z uspehom našega drznega moštva. Med 11. in 14.30 je bila sovražna formacija okoli 40 km severovzhodno od La Galite. Ob 17.30 so naša letala že napadla ovrzane enice ter so zadelo z dvema torpedoma neki 15-tisočtonski parnik, ki se je takoj potopil.

Naši znani in neznanj strelci zračnih torpedov so napadli sovražnika tudi v srednjem Sredozemlju z neverjetno drznostjo in izkustvom. Naši lovci so sestrelili letalo tipa »Bristol-Blenheim«, ki je strmoglavilo v morje.

Po 18. uri je skupina bombnikov vzletela silno slabi vidljivosti zadelo neko torpedovko in veliko bojno ladjo še nedoločene tipa. Tudi pri tej akciji je lovsko letalo tipa »Scaetta« sestrelilo letalo »Bristol-Blenheim« 20 milj. zapadno od Maretima. V borbi je bil uničen še četrti sovražni aparat. Skupno je izgubil sovražnik dva parnika s 25.000 tonami. Torpedirani sta bili neka križarka, torpedovka, parnik še neznanega tipa in najbrže še druge enice. Sestreljenih je bilo sedem sovražnih letal. Trije naši aparati se niso vrnili.

Napad na Malto

Na bojišču, 25. julija. Ip. Ponoči so naši bombniki napadli pomorsko letalsko oporišče La Valetto na Malto. Bombe srednje in velike vrste so padale na pristaniške naprave in na zasidrane ladje. Nočni lovci so skušali ovirati delovanje naših bombnikov. Med našimi in angleškimi letali se je razvil boj strojníc, toda vsa italijanska letala so se vrnila na svoja oporišča.

Japonska in Francija branita Indokino pred Angleži

Angleško prodiranje v Siriji in zbiranje čet v Birmaniji dokazuje, da ima Anglija sovražne namene do Francije

Tokio, 25. julija. mg. Vodilni japonski listi ostro napadajo Anglijo zaradi tega, ker stremi za tem, da bi si prisvojila ugodne postojanke na Tajskem. Anglija zbira čete v Birmaniji, prav tako pa je bilo razširjeno oporišče v Singaporeu. Anglija skuša z vojaškim pritiskom na Tajsko doseči posebne gospodarske koristi zase in izvajati nadzorstvo nad gospodarstvom na Tajskem.

Japonske in francoske zastave nad Indokino

List »Nichi Nichi« objavlja, da francoske in japonske zastave skupno vihrajo druga ob drugi v Hanoju in v Haifongu v Indokini in to dokazuje, da je Indokina uvidela, da je njena rešitev samo v sodelovanju z Japonsko. Zastopnik pristojnih krogov v Tokiu pa je izjavil, da niso resnične novice, da bi japonske čete že bile zasedle strateške točke v južnem delu Indokine. Poudaril pa je, da bo o vsem tem proti koncu tedna objavljena važna uradna izjava.

Japonske oblasti pa so predpisale važne uredbe o potovanju tujcev na Japonsko. Pristanišča v Kobeju, Simonosekiju in Nagasakiju so dejansko zaprta za trgovsko progó. Zato ne izključujejo japonski vladni krogi možnosti, da so poročila o premikanju japonskega brodogradništva v južnih vodah resnična.

List »Nichi Nichi« tudi omenja možnost, da bi Amerika začela izvajati blokado proti Japonski zaradi nedavnih dogodkov na Daljnem Vzhodu. List pravi, da bi ta zapora bolj škodovala Ameriki, kakor pa Japonski.

Isti list omenja tudi razgovore, ki jih je imel francoski odpravnik poslov z zastopnikom japonskega zunanega ministra. List poudarja, da se je francoski podadmiral Decoux, ki je guverner Indokine, popolnoma prepričal, da je prodiranje angleških in De Gaulleovih oddelkov v Siriji bilo dejanje nezaupanja francoski vladi in da bo Anglija prav gotovo še drugod poskušala izvajati zasedbo francoske posesti. Zato za Indokino ni druge poti, kakor pa ta, da sodeluje z Japonsko. V zadnjem času je v Indokino prihajalo že zelo malo francoskih ladij. To dejstvo pa najbolj pospešuje nujnost, da se morajo stiki med Francijo in Japonsko v Indokini razširiti in poglobiti. Edino Japonska lahko krije vse potrebe Indokine, prav tako pa samo Japonska lahko kupuje sirovine v tej francoski koloniji. Zanimivo je že, da so dosedaj kitajski trgovci v Indokini navadno prodajali angleško in ameriško blago, pred kratkim pa so začeli rajši segati po japonskih proizvodih. Indokina se tako dejansko priključuje novemu režimu v vzhodni Aziji, ta priključitev pa se bo najbolj uspešno izvedla z gospodarskim sodelovanjem z Japonsko.

Pred izkrcanjem japonskih čet v Indokini

Dopisniki šangajskih listov pa poročajo, da se vedno bolj potrjujejo novice, da se bodo japonske čete prav kmalu izkrcale na strateških točkah v jugovzhodni Indokini. Te strateške točke pa so obenem tudi zelo ugodna oporišča za nastope proti Filipinom, Singaporeu in Nizozemski Indiji. Japonske vojne ladje so večerj popoldne plule mimo zaliva Camrang. Japonske vojne ladje so tudi že opazili ob vsej južni obali Indokine.

Po zasebnih poročilih pa se potrjuje, da bodo japonske čete izvedle zasedbo Indokine v nedeljo ali pa v ponedeljek.

Zatemnitev v Nizozemski Indiji

Iz Batavije pa poročajo, da so nizozemske oblasti ukazale, da naj se v prihodnjih treh dneh prireduje vaje za zatemnitev in za protiletalsko obrambo. Povsod drugod pa so se tudi že začele vojaške vaje za obrambo te nizozemske kolonije.

Iz Cunkinga se je izvedelo, da je maršal Čankajšek izjavil, da je vse odvisno od Anglije, če naj se razvije vojaško sodelovanje med angleškimi in njegovimi četami na južnih mejah Kitajske. Poročila iz japonskih virov vedo povedati, da je general Wavell prišel v Cunking, kjer se je posvetoval z maršalom Čankajškom, iz Cunkinga pa je odpotoval angleški general z letalom v Moskvo.

Angleško in ameriško sodelovanje proti Japonski

Dopisniki japonskih listov poročajo iz Washingtona, da tamkajšnji angleški krogi izjavljajo, da bosta Anglija in Amerika skupne nastopili proti delovanju Japonske. Pri tem nastopu proti Japonski bi sodelovale tudi angleške kolonije in Indija, nastop angleških dominionov pa se še proučuje v Londonu. Predsednik odbora za zunanje zadeve v ameriškem senatu senator George je sicer izjavil, da naj ameriška vlada v Aziji štiti samo ameriške koristi in da naj ne podpira angleških namenov. Zahteval je, da naj sodelovanje med Ameriko in Anglijo v Aziji ne gre čez okvir izmenjave informacij.

Zanimiva pa je izjava, ki jo je o tem sodelovanju med Ameriko in Anglijo podal drž. podtajnik Sumner Welles. Welles je izjavil, da ni nobene pogodbe med Ameriko in Anglijo o tem, kako se naj razvija sodelovanje v Aziji. Razpoloženje angleških dominionov, zlasti pa Avstralije, pa se vidi najbolj iz tega, da je opozicija v avstralskem parlamentu zahtevala od predsednika vlade, da naj se takoj skliče seja parlamenta, na kateri bi se obravnaval položaj na Daljnem Vzhodu.

Kako so potekali včerajšnji zmagoviti napadi

Na bojišču, 25. julija. Ip. Posebni poročevalci agencije Stefani javlja:

Sredozemlje je bilo, kakor se vidi iz včerajšnjega vojnega poročila, prizorišče krvave pomorske in letalske bitke. Naše hrabre letalske sile so se tudi ob tej priliki izkazale z junaštvom ter so zadale sovražniku izgube, kakršnih še ni bilo doslej v spopadih v Sredozemlju.

Bitka, ki je trajala ves dan in ki morda še ni dosegla svojega zaključka, se je vršila v dveh različnih fazah. Prva je bila v zapadnem, druga pa v srednjem Sredozemlju. To jasno dokazuje, da so naše sile, razpostavljene po raznih oporiščih, takoj stopile v akcijo, čim se je pojavil sovražnik ter so brez prestanka uničevale močne in številne angleške enice.

Sovražnikova prisotnost je bila naznanjena popoldne 22. julija v jugozapadnem Sredozemlju. Sovražne ladje so nemara hotelo doseči oporišče na Malto ter bi pozneje nadaljevale pot proti Aleksandriji v Egiptu.

Toda ob prvi zori naslednjega dne so naša izvidniška letala z velikim radijem zapustila svoja oporišča ter prišla iskati sovražnika. Ob 6.55 so opazila na vodni površini prve sence: bojno ladjo, matično ladjo za letala in več križark. Položaj: širina 37.50, dolžina 7.45. Te ladje so bile samo prvo sovražno jedro. Pet minut kasneje so se prikazale druge vojne in trgovske enice, ki so plule v isti smeri. Njih položaj se ni mnogo

razlikoval od položaja prejšnjih: širina 37.35, dolžina 8.05. Izvidniška letala so izvršila svojo nalogo.

Med 9.45 in 10.10 se je pričel naš napad. Izredna silovitost sovražne obrambe ni mogla zmanjšati drznosti naših pilotov. Neka bojna ladja, neka desetisočtonska križarka in neki parnik so bili takoj zadel. Iz fotografskih posnetkov, ki jih je napravilo naše moštvo, je bilo razvidno, da sta dve bombi sigurno zadeli neko križarko v bok in neko bojno ladjo tipa »Nelson« s 33.500 tonami. Fotografije kažejo požare na krovu obeh ladij. Več bomb, katerih učinki še niso znani, je bilo vrženih na matično ladjo.

V zračnih bojih med našimi bombniki in sovražnimi lovci sta bili sestreljeni dve angleški letali najmodernejšega tipa »Boulton« in »Power Defiant« po »Sparvierih«, kar pomeni prav tako uspeh z ozirom na dejstvo, da naša letala zaradi bitke daleč od naših oporišč niso mogla napadati v spremstvu lovcev. Ze pri prvem napadu na sovražne ladje v zapadnem Sredozemlju so sodelovali »Sparvieri«. Prvemu aparatu, ki je posegel v boj, se je kljub močni sovražnikovi reakciji posrečilo s torpedom razklati desetisočtonski parnik, natovorjen z orožjem in strelivom, ki se je po strašni eksploziji takoj potopil. Drugi »Sparvier« je prav tako najbrže zadel neko ladjo. Tretji pa se je zapletel v borbo z angleškim lovcom. Po ostri borbi je bilo lovsko letalo tipa »Hawker Hurricane« sestreljeno, pa tudi

hudo bombardirala razna križišča. Mnogo vlakov je bilo zadetih in so iztirili.

Na finskem odseku zajet sovjetski mladinski polk

Berlin, 25. jul. Ip. V bojih pri Salli so nemški vojniki ujeli mnogo sovjetskih mladoletnikov, ki so bili v polku, ki je nosil ime »Rdeča zastava«. V tem polku so bili sami mladi fantje, stari pod 18 let, bojevali pa so se zaradi groženj političnih komisarjev. Politični komisarji so jim ukazali, da se morajo vojskovati do zadnje kaplje krvi, toda ti mladi vojniki so nekatere politične komisarje pobili v obupu, ko so videli, kako nemške čete zmagovito napredujejo.

Timošenko odstavljen?

Berlin, 25. julija. mg. »Europa Presse« poroča, da je moskovski radio včeraj zjutraj poročal, da je bil dosedajni poštini komisar Perešipkin imenovan za podkomisarja v vojnem komisariatu. To bi pomenilo, da je bil Timošenko odstavljen najbrž zaradi porazov svojih armad v srednjem delu vzhodnega bojišča.

tiska »Pravda«, uradno glasilo komunistične stranke, ki včeraj ni mogla iziti.

Svedski dnevnik »Allehand« poroča, da je včeraj radijska postaja v Turiju na Estonskem pozvala Estonce, da naj se pokoravajo Stalinovim ukazom in da naj uničujejo vse in se naj priključijo sovjetskim vojskam pri njihovem umiku proti vzhodu. Radijska postaja je tudi napovedala, da bodo ustreljeni vsi tisti, ki so zbežali v gozdove in ki ne marajo slediti rdeči vojski. Kdor se v 48 urah ne bo vrnil na svoj dom, bo ustreljen.

Nemške čete trdno drže Smolensk

Berlin, 25. julija. Ip. »Völkischer Beobachter« odločno zanika novice angleške propagande, čes da bi bil Smolensk še v ruskih rokah. List piše, da je Smolensk trdno v nemških rokah in da se tam obnavlja redno življenje. Požare, ki so jih zanetili boljševiki, so pogasili in delo v obratih se obnavlja.

Četrta letalski napad na Moskvo

Stockholm, 25. jul. Ip. V noči od 24. do 25. julija je nemško letalstvo četrtač napadlo Moskvo. Čeprav je protiletalska obramba močno delovala, je nemškim letalom vendar uspelo bombardirati vojaške cilje in povzročiti znatno razdejnanje. Napad je trajal tri ure in pol.

Nemška letala uničujejo železnice v južni Rusiji

Berlin, 25. julija. Ip. Na južnem bojišču vzhodnega bojišča je nemško letalstvo včeraj močno bombardiralo železniške proge, po katerih se je sovjetska vojska skušala umikati. Letala so zlasti

Vzhodno bojišče: Med deloma hudimi boji se vse po načrtu nadaljuje

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 25. julija. Ip. Vrhovno poveljstvo nemške vojske objavlja:

Bitke na vzhodu se na vsem bojišču med deloma hudimi boji po načrtu nadaljujejo. Dnevno je zajeto mnogo ujetnikov in zaplenjenega mnogo vojnega gradiva.

Posamezna bojna letala so ponoči bombardirala vojaške naprave v vzhodnem delu Moskve in severno od Kremlja.

V boju proti Angliji so letala, ki so opravljala izvidniške polete, napadla pristaniške naprave v severovzhodnem delu otoka. Pomorske sile so sestrelile tri angleška letala.

Angleška bojna letala so tudi včeraj ob obrežju Rokavskega preliva imela hude izgube. Sovražnik je izgubil 33 letal in sicer jih je 27 — med temi devet štirimotornih — bilo sestreljenih od lovcev, in šest od protiletalskega topništva. Izgubili smo štiri letala.

Angleška bojna letala so ponoči v severozahodni Nemčiji in sicer na obalnem ozemlju metala rušilne in zažigalne bombe. Civilno prebivalstvo je imelo nekaj smrtnih žrtev, nekaj oseb pa je bilo ranjenih. Vojno-gospodarske in vojaške škode ni bilo. Nočni lovci in protiletalsko topništvo je sestrelilo dve napadajoči angleški bojni letali.

Ljeningov mavzolej poškodovan

Stockholm, 25. julija. mg. Moskovski radio je včeraj popisoval bombardiranje sovjetske prestolnice. Napovedovalec je rekel, da je bil Ljeningov mavzolej, to je Ljeningov grob na Rdečem trgu, poškodovan. Bombe so zadele tudi proslulo ogromno stavbo, eno najvišjih na svetu, ki nosi ime »Dom Sovjetov«. Na to palačo so padle največje bombe in jo razdejale. Bombe so tudi poškodovale tiskarno, kjer se

Eksc. Visoki Komisar skrbi za napredek bele Ljubljane

Eksc. Visoki Komisar si je ogledal živilski trg, javna dela in tovarne v Ljubljani

Eksc. Visoki Komisar na živilskem trgu.

Eksc. Visoki Komisar g. Emilio Grazioli je s svojimi obiski po deželi že večkrat pokazal, kako zelo se zanima za življenjske razmere našega malega človeka in zlasti delavca. Prav tako pa Eksc. Visoki Komisar z ljubeznijo spremlja vse napore mestne občine ljubljanske, ki skuša z javnimi deli in javnimi napravami zboljšati življenjske razmere v mestu in hkrati nuditi dela nezaposlenemu prebivalstvu. Kako zelo so pri srcu Eksc. Visokemu Komisarju skrbi malega človeka, je znatno dokazal njegov današnji obisk na živilskem trgu.

Na živilskem trgu

Eksc. Visoki Komisar je prispel na živilski trg na Vodnikovem trgu v petek že zgodaj zjutraj ob sedmih v spremstvu nekaterih funkcionarjev Visokega Komisarjata. V bližini Vodnikovega spomenika je pričakoval Eksc. Visokega Komisarja ljubljanski župan dr. J. Adlešič s tržnim pravnim referentom Mihelčičem in inž. Kobetom. Prav tako je pričakovalo na živilskem trgu zastopstvo Pokrajinske delavske zveze. Petkov trg sicer ni bil zelo živahen, vendar je bilo napredaj precej zelenjave in sadja. Eksc. Visoki Komisar se je živo zanimal za prodajalce in prodajalke, kakor tudi za cene razstavljenih zelenjav in sadja. Ljubeznivo se je razgovarjal s prodajalci, povpraševal, odkod dobivajo sadje in zelenjavo ter pri katerih veletrgovcih jo kupujejo. Zanimal se je tudi za cene in se prepričal o zaslužku prodajalcev, primerjajoč cene na debelo in cene na drobno. Krenil je k bližnjim novim mesarskim tržnicam, kjer sta mu tolmačila ljubljanski župan dr. Adlešič in inž. Koba načrte kakor tudi dela, ki so še potrebna, da bo mogoče tržnice izročiti svojemu namenu. Po dosedanjih načrtih se bodo dale tržnice popolnoma dokončati do meseca oktobra. Mimo novih tržnic je odšel Eksc. Visoki Komisar s spremstvom pred Kresijo, kjer si je ogledal stavbni prostor, na katerem bodo v kratkem začeli graditi nove ribarnice, ki bodo tvorile lep in učinkovit priključek mesarskih tržnic na trimostvoje. Ogledal si je še živahno vrvenje na Pogačarjevem trgu in ribji trg, ki je bil lepo založen z ribami, ki so bile uvožene tako iz Trsta kakor tudi iz Dalmacije.

Obisk pri gasilcih

Z zanimanjem si je ogledal Eksc. Visoki Komisar zaklonišče ki je bilo urejeno v prvi vrsti zato, da bi imele varno zavetišče vse reševalne in sanitarne naprave ljubljanskega mesta, zlasti gasilci in njihovo dragoceno orodje. Eksc. Visoki Komisar je vstopil na dvorišče Mestnega doma, kjer je bila postrojena četa poklicnih gasilcev. Poveljnik g. Rozman je strumno raportiral, Eksc. Visoki Komisar pa je požrtvovalnim gasilcem spregovoril nekaj besed v bodrilo. Pohvalno se je izrazil o lepi in prvovrstni opremljeni, ki jo imajo naši gasilci ter je obiskal tudi garažo, v kateri so postavljene motorke in vsa druga vozila z gasilskim orodjem. Vse naprave gasilcev in reševalne postaje je tolmačil visokemu gostu inž. Gričar.

Ogled javnih del

Eksc. Visoki Komisar se je odpeljal nato po Strelški ulici do Gruberjevega prekopa, kjer bo

v kratkem izročena prometu lična brv, ki bo nudila vsem prebivalcem na desnem bregu Gruberjevega prekopa najkrajšo zvezo z mestom. Brv je že asfaltirana in Eksc. Visoki Komisar je naročil, naj se stori vse, da bo most čimprej odprt. Drugo pomembno javno delo, ki ga opravlja mestna občina, je graditev ljudskega kopališča v Kozlezi. Tam bodo zgradili dva velika kopalna bazena. Prvi bo za plavalce in bo dolg 50 m, širok pa 20 m, globok okrog 2 m. Drugi bazen za neplavalce bo nekoliko manjši, tretji okrogli bazen bo pa čofotališče za najmlajše. Eksc. Visoki Komisar si je ogledal načrte in izrazil željo, naj se dela čim bolj pospešijo, ker je ugotovil, da ljubljani manjka ljudskih cenjenih kopališč. Opozoril je, da imajo večja italijanska mesta vsa velika ljudska kopališča, ki ne pobirajo nobene vstopnine, da je tako omogočeno obiskovanje kopališč tudi najbolj siromašnim slojem. Zanimal se je še, če bo imelo kopališče v svojem okolju kaj športnih igrišč in tekališč, ter je bil prav zadovoljen, ko so mu to potrdili. Vsem slojem prebivalstva je namenjeno tudi veliko otroško igrišče v Tivoliju, katerega gradi sedaj mestna občina. To delo je začela tudi zaradi tega, da bi zaposlila brezposelno delavstvo. Tako pri otroškem igrišču v Tivoliju kakor tudi pri restavracijskih delih na Gradu so zaposleni brezposelni. Seveda mestna občina ne bi mogla zaposliti tako velikega števila brezposelnih, če ji ne bi priskočil velikodušno na pomoč Eksc. Visoki Komisar, ki je naklonil veliko vsoto za podpiranje brezposelnih delavcev v Ljubljani. Eksc. Visoki Komisar si je v Tivoliju podrobno ogledal začeta dela, se zanimal za ribnik in za načrte, po katerih se Tivoli preureja. Pohvalno se je izrazil o lepem načrtu za otroško igrišče in poudaril željo, naj se preureditev igrišča čimprej izpelje. Razgovarjal se je s tam zaposlenimi delavci in jih ljubeznivo povpraševal, koliko zaslužijo, če imajo veliko družino, odkod so doma itd.

V tovarni Stora

Eksc. Visoki Komisar je nato obiskal veliko in priznano tovarno Stora, kjer je visokega gosta na vratih tovarne sprejel in pozdravil ravnatelj g. Vogl, ki je nato tudi sproti tolmačil zanimivo in lepo delo v vseh tovarniških prostorih. Z zanimanjem si je Eksc. Visoki Komisar ogledal posamezne oddelke, v katerih spretni delavci s pomočjo velikih in kompliciranih strojev izdelujejo čipke, vezene zavese, prče, blago za pohištvo in preproge. Velika tovarna v polnem obratu zaposluje 250 delavk in delavcev.

V veliki tovarniški dvorani je Eksc. Visoki Komisar nagovoril delavke in delavce, ki so imeli odmor. Po pristrnem pozdravu je Eksc. Visoki Komisar poudaril, da ga zelo veseli, da je mogel obiskati to tovarno, ker se zanima za tako strokovno delo. Izreka vse priznanje in občudovanje tako ravnateljstvu, kakor tudi odličnemu delavstvu, ki je strokovno res dobro izvežbano. Njegova prva skrb je in ostane ta, da bo zboljšal, kar se le da, življenjske razmere delavstva. V tej smeri je že storil prvi korak, skušal pa bo doseči še več, da bi se položaj delavstva zboljšal. Življenje je sicer sedaj res drago, toda delavstvo naj upošteva, da se bodo njegovi prejemki še zvišali, kakor hitro se bodo gospodarske razmere uredile v toliko, da bodo podjetja prenesla še večja bremena v korist delavstvu. Hkrati naj

upošteva, da živimo v zelo težkih in odločujočih casih in da pomeni za vsakega že zelo mnogo, če lahko mirno živi in se posveča svojemu vsakdanjemu delu. Zagotoviti mirno življenje in redno delo delavstvu ljubljanske pokrajine je in ostane njegova prva skrb. Njegova druga skrb pa bo pospešiti napredek pokrajine. Z željo, da bi šlo vsem delo srečno izpod rok in s pozdravi družinam delavcev in delavk je Eksc. Visoki Komisar končal nagovor, ki ga je delavstvo s prisrčnim razumevanjem sprejelo.

Ravnatelj Vogl se je zahvalil v imenu delavstva za obisk, s katerim je bila počaščena tovarna in njeno pridno delavstvo ter zagotovil, da bodo še naprej vsi delali pridno in tako doprinesli svoj delež k napredku ljubljanske pokrajine. Med prisrčnim slovesom, pri katerem je zbrano delavstvo pozdravilo z rimskim pozdravom, je Eksc. Visoki Komisar zapustil tovarno.

V pivovarni Union in v tovarni kleja

Ena največjih ljubljanskih tovarn je brez dvoma tovarna in pivovarna Union, kjer je Eksc. Visoki komisar pod vodstvom ravnatelja g. Nemenca obiskal vse najrazličnejše oddelke tovarne. Najprej si je ogledal naprave za varjenje piva, tako kalilnico, dalje sodarno, hladilne naprave, pralnice in polnilnico. Z zanimanjem je šel skozi ogromno kalorično centralo, ki je srce pivovarne. Zanimiv je bil oddelek, kjer izdelujejo kvas, dalj časa pa se je pomudil v znanstvenem laboratoriju, kjer se vsak dan pripravljajo številni kemični poizkusi. V imenu delavstva so pozdravili Eksc. Visokega Komisarja vsi obratni zaupniki tovarne. Eksc. Visoki Komisar se je zanimal za plače in življenjske razmere ter se prisrčno razgovarjal z njimi. Z odobravanjem je pozdravil načrte tovarne, ki namerava zgraditi delavstvu menzo in zdravstvene naprave, kakor kopališče in umivalnice. Izrazil je željo, da bi bil ta načrt čimprej uresničen in zagotovil podjetju svojo naklonjenost. — Tretja tovarna, ki ji je veljal obisk Eksc. Visokega Komisarja v petek dopoldne, je bila tovarna kleja ob Smartinski cesti. Eksc. Visoki Komisar je pregledal obsežne naprave tovarne, ki mu jih je tolmačil tehnični ravnatelj. Zanimal se je za trg, s katerega tovarna dobiva surovine in na katerega pošilja svoje izdelke.

S tem je bil obisk Eksc. Visokega Komisarja v ljubljanskih tovarnah zaključen. Povsod je delavstvo s prisrčno hvaležnostjo sprejelo obisk Eksc. Visokega Komisarja, saj je čutilo, da prihaja mednje zaradi tega, da se prepriča o njihovem življenju, njihovem delu in njihovem zaslužku. Ta obisk, ki kaže veliko ljubezen do delavstva in izredno naklonjenost napredku vse ljubljane, je sprejelo s prisrčnim odobravanjem tudi vse ljubljansko prebivalstvo, ki je hvaležno, da se najvišji predstavniki oblasti tako živo zanima za razvoj bele Ljubljane.

Ameriške grožnje Japonski

Washington, 25. julija. Ip. Sumner Welles je podal izjavo o stališču ameriške vlade zaradi dogodkov okoli Indokine. Welles pravi v svoji izjavi, da so japonski ukrepi nevarni za ameriško vplivno območje v Pacifiku. V nevarnosti so proge, koder Amerika dobiva kavčuk, kovine in petrolej. Welles je zaključil svojo izjavo s besedami, da razvoj položaja v tem območju neposredno zanima narodno in državno varnost Amerike.

Ta izjava je bila sprejeta z veliko pozornostjo, ker pomeni, da bo ameriška vlada izdala drakonske ukrepe proti Japonski zaradi Indokine. To postopanje pa je na drugi strani izredno zanimivo, ker ameriških ukrepov ni mogoče opravičiti, ker sta usodo Indokine uredili Francija in Japonska, neodvisni in suvereni državi ter so vse pogodbe mednarodno pravne-ga reda in veljave.

Los Angeles, 25. julija. Ip. V Los Angeles je prišel bivši republikanski kandidat za predsednika Wendell Willkie, ki opravlja te dni hujšakaško potovanje za vojno po Ameriki. V svojem govoru je moral priznati, da se načrt za ameriško oboroževanje izvaja zelo počasi. Willkie je tudi izjavil, da imajo nasprotniki ameriške vlade prav, če trdijo, da vlada v Washingtonu velika zmešnjava.

Na ameriških borzah pa so začeli tečajji vrednot zelo padati zaradi položaja na Daljnem Vzhodu.

Clodius v Ankari

Berlin, 25. julija. mg. Pristojni nemški krogi izjavljajo, da niso resnične senzacionalne novice, ki jih je razglasila angleška propaganda, da biva dr. Clodius v Ankari, kjer se po-

Eksc. Visoki Komisar na novi brvi čez Gruberjev prekop.

Specialiteta ribjega trga, žabji kraki so tudi vzbudili pozornost Eksc. Visokega Komisarja.

gaja s turško vlado za prehod nemških čet čez turško ozemlje. Te nemške čete bi naj odšle na Kavkaz in tam začele z vojnimi operacijami proti Sovjetski zvezi.

Dr. Clodius že dolgo biva v Ankari in če so se sedaj razširile o njem take novice, tedaj to samo dokazuje, da Angleži mislijo na to kako bi poslali svojo vojsko na Kavkaz.

Ekvadorsko vojno poročilo

Quita, 25. julija. Ip. Poveljstvo ekvadorske vojske je objavilo naslednje vojno poročilo:

Tri perujska letala so bombardirala brez uspeha v pristanišču Dalivar ladjo »Almalpo«.

Boji v pokrajini Palmalesa se nadaljujejo.

Ob 14 so perujska letala bombardirala Santa Rosa, toda brez uspeha.

Ob 16 se je na vsem bojišču začela huda bitka. Ekvadorske čete držijo svoje postojanke.

Italijanski konzularni uradniki iz Amerike na poti skozi Spanijo

Madrid, 25. julija. Ip. S posebnim vlakom so večeraj skozi Badajoz na poti iz Lizbone potovali italijanski konzularni uradniki, ki se vračajo iz Amerike domov. Danes zjutraj je poseben vlak prišel v Madrid, od tam pa bo šel naprej proti francoski meji.

Promet med Kairo in Suezom prekinjen

Ankara, 25. julija. mg. Poročila iz Kaira pravijo, da je bil prekinjen železniški promet med Kairo in Port Saidom. — Na cesti med Kairo in Suezom tudi ne smajo več vpziti zasebna vozila.

Železniški promet med Atenami in Solunom obnovljen

Atene, 25. julija. Ip. Prebivalstvo je sprejelo z izrednim veseljem novice, da so bile obnovljene železniške zveze med Atenami in Solunom, za kar se je treba zahvaliti italijanskim četam, ki so s svojim delom dokazale izredno tehnične sposobnosti.

Petrolejski vrelci na Hrvaškem

Zagreb, 25. julija. Ip. Na Hrvaškem so odkrili mnogo petrolejskih vrelcev in Hrvaška bo lahko postala izvozna država za petrolej. Razna podjetja so sedaj na delu pri vrtnanju.

Kvaternik se je vrnil v Zagreb

Zagreb, 25. julija. Ip. Iz Berlina se je vrnil maršal Kvaternik v spremstvu nemškega poslanika v Zagreb in generala Glaisa von Horstenau. Po prihodu v Zagreb je maršala takoj sprejel Pavelič.

Na levi: Eksc. Visoki Komisar na obisku pri poklicnih gasilcih v Mestnem domu. — Na desni: Eksc. Visoki Komisar si v novih mesarskih tržnicah ogleduje načrte

Msgr. Viktor Steska - zlatomašnik

Mogočno in veličastno se oglašajo danes zvonovi ljubljanske škofije... Mladika, domači dnevniki in drugi listi. L. 1927. je izšla v Mohorjevi knjižnici zbirka življenjepisov znanih in neznanih slikarjev, v kateri je Steska vsestranski znanstveno pojasnil razvoj domače umetnosti in ocenil ustrezno njen pomen.

Razen božjemu poslanstvu je posvetil spoštovani ljubljant vse svoje moči in sile domači zgodovini in naši likovni umetnosti. Ko je spremljal svoje dni po obširnem okolišču ljubljanske škofije... Tudi za gospoda zlatomašnika veljajo povsem vsebinsko polne besede gorjanske slavke, katere je izvolil napisati svojemu prijatelju, pokojnemu Ivanu Vrbovniku.

Koledar

Sobota, 26. julija: Mati usmiljenja: Ana, Marijina mati. Nedelja, 8. pobinkošna: Pantaleon, mučenec; Rudolf, mučenec.

Osebnosti

Promocija. 19. julija je bila promovirana na ljubljanski univerzi za doktorja filozofije gospodična Iva Šegula iz Ljubljane. Čestitamo!

Nova maša v Velikih Laščah. Prvič bo v nedeljo, 27. julija pristopil k žrtveniku Gospodovemu g. Jože Peterlin, salezijanec. G. novomašnika bomo sprejeli v soboto ob sedmih večer. V nedeljo ob osmih bo slovo od rodne domače hiše v Bukovcu.

Bolgarski predsednik vlade in zunanji minister v Zagrebu. Na svojem potovanju v Rim sta se oni dan ustavila v Zagrebu predsednik bolgarske vlade Filov in zunanji minister Popov.

Sanitarna avtokolona v Dobrničah. Dne 28. julija 1941 bo v Dobrničah prispela sanitarna avtokolona, ki jo je Fašistična Vlada dala na razpolago ljubljanski pokrajini.

Aljažev klub v Ljubljani sporoča vsem obiskovalcem lškega Vintgarja, da bo služba božja v Iški vasi v kapeli levo od Zuzetovega mlina v nedeljo 27. t. m. ob 9. dopoldne.

Izšel je nov Zepni italijansko slovenski slovar. Sestavil dr. Janko Tavze, obsega 250 strani, 15.000 besed. Cena 16 lir. Knjižarna Ant. Turk, nasl., Ljubljana, Pražakova ulica 12.

Preskrbovalni urad v Dobrničah je sprejel dovoljno količino enotne moke, tako, da v tukajšnji občini ni pomanjkanja.

V salezijanskem zavodu v Veržeju so se vzgajali predvsem duhovniški in salezijanski poklici. Vsi oni, ki so doslej študirali v Veržeju, oziroma vsi oni, ki se žele posvetiti duhovskemu poklicu ali žele kot salezijanski duhovniki delovati med mladino.

Učiteljskemu odboru za socialno pomoč je daroval gospod Alojzij Gorjup L. 48.50 v polastitev spomina pokojnega Ferda Juvanca, iskrena hvala!

Oddaja gozdnih sadik. V začetku meseca oktobra se bodo iz državnih gozdov izdajale gozdne sadike po ceniku, ki so ga prejeli vsi občinski uradi.

Podpore za gradnjo silosnih jam. Kmetijski oddelek pri Visokem Komisaratu v Ljubljani bo po običajni prejšnjih let tudi letos delil podpore onim posestnikom, ki si bodo zgradili silosne jame.

rajo biti do konca tega meseca pri Komisaratu. Pravilno kolkovane prošnje je treba vložiti preko občine. Podrobnejša navodila za sestavljanje prošnje so prejeli vsi občinski uradi.

Toplota se stopnjuje. V petek zjutraj se je jutranja toplota spet stopnjevala. Najnižja je bila zaznamovana na meteorološkem zavodu s 16.4° C. V sredo popoldne je bila pa najvišja +29° C.

„Obisk“ štev. 5-6

bo izšel v začetku avgusta. Tiste naročnike, ki so list p ačali za celo leto, ki jim zaradi spremembe noga naslova ne bi bilo mogoče lista dostaviti, obveščamo, da bo list zanje rezerviran v upravi, da ga dvignejo ali pa sporoče svoj novi naslov.

Zemljiška knjiga. Do petka dopoldne je zemljiško knjigarni urad okrajnega sodišča v Ljubljani zaznamoval nad 4700 poslovnih števil glede raznih spisov. Zadnji čas je opaziti, da se razmere na hipoteknem trgu normalizirajo in da so bili dovoljeni mnogim podjetjem in osebam večji hipotekni krediti.

Požar v zavodu za duševno bolne na Studencu. V zavodu za duševno bolne na Studencu je zelo oddaljeno od drugih objektov veliko, dolgo do 70 m in 10 m široko gospodarsko poslopje, ki je predeljeno v tri dele.

Slinavka in parkljevka. V Dobruški vasi v občini Skočjan se je pojavila parkljevka in slinavka. Okrajno glavarstvo v Novem mestu je zato odredilo vse potrebno, da se prepreči razširitev te nevarne bolezni.

Srbsko-pravoslavna vera se odslej imenuje grško-vzhodna vera. Hrvatski minister za pravosodje in bogoslužje je podpisal ministrsko naredbo, po kateri se dosedanja srbsko-pravoslavna vera na Hrvatskem imenuje grško-vzhodna vera.

Za invalida brez sredstev, z dvema otrokoma, je darovala neimenovana 20 lir, ista je darovala tudi 70 lir za uboga dijaka teologije, katerega prosimo, naj se takoj zglozi v našem uredništvu.

Ljubljana

Zanimivo zdravstveno predavanje

Dne 22. julija je bilo v dvorani ženske bolnišnice v Ljubljani ob navzočnosti mnogih slovenskih in italijanskih zdravnikov predavanje poročnika zdravnika dr. Guida Bottarja, ki ga je predstavil navzočim predsednik kirurške sekcije.

Predavatelj, ki je zdravnik primarij v Institutu Carlo Forlanini v Rimu, katerega direktor je slavni profesor Eugenio Morelli, njegov prvi sodelavec pa profesor Vicenzo Monaldi, je z jasnimi besedami obrazložil teoretične in zgodovinske osnove te metode.

Tega važnega zborovanja se je udeležilo mnogo zdravnikov. Med njimi smo opazili g. provincialnega zdravnika dr. San Martina, zastopnika vojaških zdravnikov, ravnatelja Higijenskega zavoda, šefe različnih kliničnih oddelkov civilne bolnišnice in glavne zdravnike slovenske Protituberkulozne lige.

Po predavanju so prosili za besedo nekateri specialisti, katerim je odgovarjal poročnik zdravnika dr. Bottari in jim dal široka ter popolna pojasnila.

stveno metodo ter se je zahvalil slavnemu italijanskemu specialistu za tuberkulozo.

Prva oddaja mesa pri mesarjih na novi, že razglašeni način bo zaradi tehničnih zaprek čele v soboto, 9. avgusta 1941, ne pa že 26. julija, kot je bilo prvotno javljeno.

Promenadni koncert v Zvezdi priredi Turistični odbor mesta Ljubljane v soboto 26. t. m. ob 19. uri, ko bo delavsko glasbeno društvo »Zarja« pod vodstvom kapelnika Ivana Grudna izvajalo sledeči spored: 1. Triumfalna korčarica iz Verdijeve Aide; 2. E. Trojan; Jubilarni zvoki, predigra; 3. dr. Cerin; Valček Vera; 4. Verdi; Oberto come di S. Bonifazio, predigra; 5. V. Giorgi; Zlate sanje; 6. Condiani; Granada, korčarica.

Počitniške dneve in dolge večere najlepše prebijemo z dobro knjigo v roki. Ljudska knjižnica na Miklošičevi c. 7 vam nudi dobre knjige v slovenščini, nemščini in italijanščini.

Baletni večer, ki ga priredita v soboto ob 20 mлада umetnika IRENA IN MAKŠ KIRBOS, bo drevi v soboto 26. t. m. v opernem gledališču. Izbran program nam bo ponovno dokazal, da sta umetnika kos tudi najtežjim nalogam.

Urejena Karloška cesta. Za pred leti je dala mestna občina znatno razširiti Karloško cesto, ko je razširila cestišče skoraj za poldrugi meter v škodo grajskega pobočja nekako med Janežičevo cesto in Privozom.

G. dr. Danilo Švara, dirigent ljubljanske opere in odlični pianist, ki bo spremljal na baletnem večeru Ireno in Maksa Kirbosa, bo poleg plesnih kompozicij zaigral tudi dve skladbi Vit. Novaka: Inquieto in Amoroso.

Iščem pisarniške prostore v centru mesta. Rabim pet prostornih, zračnih sob. Ponudbe pod »Pet-sobni prostor«.

Za mladega moža, ki je prišel ob vse imetje, je daroval neimenovani 5 lir in zavitek, neimenovana upokojena tobačna delavka pa tudi 5 lir in nekaj obleke, neimenovani 10 lir.

Ribiž trg. Za Ljubljano je kolikor toliko pe-reče vprašanje rednega dovoza morskih rib iz Trsta, odnosno z Reke. Zaradi burje in drugih vremenskih prilik na Jadranu je lov že od preteklega tedna razmeroma slab.

Ne kupujte ukradenih stvari! Mnogi ljudje so tako neprevidni, da kaj radi kupujejo od raznih neznanih, celo sumljivih oseb najrazličnejše predmete, zlasti moška kolesa, kakor tudi razne sestave dele teh koles.

Gledališče

Opera. Začetek ob 20. Sobota, 26. julija: »Baletni večer Irene in Maksa Kirbosa.« Izven.

Radio Ljubljana

Sobota, 26. julija. 7.30 Poročila v slovenski - 7.45 Petje in melodije, v odmoru ob 8 napoved časa iz Rima - 8.15 Poročila - 12.30 Poročila v slovenski - 12.45 Lahka glasba - 13. Napoved časa, poročila - 13.15 Uradno vojno poročilo - 13.17 Orkestralna glasba pod vodstvom mojstra Arlandija - 14. Poročila - 14.15 Orkestralna glasba pod vodstvom mojstra Arlandija - 14.45 Poročila v slovenski - 17.15 Nove plošče Cetra - 19.30 Poročila v slovenski - 19.45 Operetna glasba - 20. Napoved časa, poročila - 20.20 Pogovor v slovenski - 20.30 Radijski orkester in komorni zbor pod vodstvom Draga Marija Sijanica: slovenska glasba - 21.15 simfonična glasba - 21.30 Izbor operet pod vodstvom mojstra Vaccarija - 22.15 Orkester pod vodstvom mojstra Zeme - 22.45 Poročila v slovenski.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič - Tržaška cesta 48.

Lepo darilo.

Kaj ste kupili sinčku za njegov prvi rojstni dan?

Odrpli smo njegov »šparovek« in mu z darom, kar je bil v njem, kupili lep električni likalnik!

Iz Hrvatske

»Strahote zablod, komunizem in boljše- zem v Rusiji in svetu.« Pod tem naslovom je izšla te dni v Kugljevih založbi v Zagrebu knjiga, ki jo je leta 1937 spisal poglavnik dr. Pavelič. Prvi del knjige je razdeljen na sledeča poglavja: Komunizem, boljše- zem, diktatura proletariata, doktrina in praksa; boljše- zem in delo, boljše- zem in industrializacija, boljše- zem in zemlja, boljše- zem in vest, boljše- zem in družina, boljše- zem in duševno življenje, G. P. U. od Lenina do Stalina. V drugem delu knjige so pa objavljena naslednja poglavja: Svetovni prevrat, kominterni, delo kominterne za Sovjetsko Rusijo, boljše- zem na- pram vzhodu in zahodu, komunizem pri posameznih narodih, boljše- zem na Madžarskem, avstro- marksizem, zahodne demokracije in boljše- zem, fašizem in boljše- zem.

Po zadnji naredbi notranjega ministra dr. Artukoviča, s katero je prepovedal dajanje alkoholičnih pijač za vinjenim osebam, se morajo vse točilnice alkoholičnih pijač na Hrvatskem zapirati ob devetih zvečer. Samo v izjemnih primerih lahko krajevne merodajne oblasti sporazumno z notranjim ministrom podaljšajo to uro od 11 ponoči. V vseh teh lokalih je najstrožje prepovedano kartanje za denar.

Zagrebska občina je v prvem polletju sedanjega proračunskega leta dobila od trošarine na alkoholne pijače 13.434.925 dinarjev. Uvoznina, kakor ostali predvideni dohodki mestne občine, je silno padla ter niti od daleč ne bo dosegla predvidenih zneskov.

Hrvatska vlada je odobrila potrebne kredite za graditev betonske ceste Zagreb-Varaždin-Cakovec.

Minister za kmetstvo gospodarstvo Dumandžić je oni dan sprejel deputacijo hrvatskih izseljencev iz Janjeva in Letnice v Makedoniji, katerim je hrvatska vlada omogočila vrnitev v domovino.

Dr. Artuković za vračanje tradicije družinske avtoritete in bogobojnosti. Razen odredbe o prepovedi preklinjanja je notranji minister dr. Artuković izdal tudi naredbo, s katero najstrožje prepoveduje mladini obiskovanje gostin in kavarn.

Vsi židje od 16. leta dalje se morajo prijaviti ravnateljstvu ustaške policije.

Mišek POŠTNI PILOT

Mišek je zdaj resnični poštni pilot. Mišek je letal ves srečen skozi oblake. »Še pet minut, pa bom imel zadostno število ur za pilota,« si je mislil.

Ko je minilo teh pet minut, se je na vse načine prekopicaval s svojim letalom, da pokaže vse svoje znanje.

»Tu me imate,« je vzkliknil, ko je slednjič pristal na tleh.

Suhec mu je prišel naproti, da bi mu dal še nekaj nasvetov: »Slišiš ti, fant moj, če boš še kolobaril takole po zraku, boš sčasoma še najboljši naš pilot!«

Mišek je prišel h generalu Kihovcu, rekoč: »Gospod general,« je dejal in je trčil s petami skupaj. »Moje ime je Mišek. Preletel sem predpisano število ur in zdaj lahko nastopim službo pravega poštne pilota.«

»V redu,« je dejal general in je vzel v roke nekaj listov. »Vaši dosedanja poletja pričajo, da ste tak pilot, kakršnega potrebujemo, to je, da ste mladi, hrabri, drzni, prisrebni in da ste sploh odločen fant.«

ČETRTI GOST

Roman.

»In potem...«

»Potem vem samo to, da sem zadnjič, v pone- deljek, ko sem prišla zvečer iz gledališča domov, dobila v mojem salonu — Petra Fergussona... To je vsa ta strašna resnica. Do tega dne sem živela mirno in prijetno življenje. Prepričana sem bila, da je moj mož mrtev, hkrati pa je sedel pred me- noj in je dejal prav mirno, da je prišel zato, da bi dobil zavarovalnino, katero sem jaz dobila po njegovi smrti. Najprej me je to silno osupnilo, po- tem pa mi je bilo mahoma vse jasno. Torej me le ni bil to pot nalogal, ampak se je bil zares zava- roval za primer smrti meni v korist — in sicer zares za petnajst tisoč funtov! Polico je pustil v Biarritz, v safeju v banki, misleč, da jo bom jaz že našla. Polica je še zdaj ondi. Premije je mož zares vse plačal za leto dni vnaprej, tako da je bilo pri zavarovalni družbi vse v redu, le da ni zavarovalnice nihče obvestil o njegovi smrti. Iz tega menda razvidite, gospod nadzornik, kako da je bil zvit in prekanjen. Meni seveda ni smel za- upati svojega načrta, ker je vedel, da ne bi nikdar soglašala s njim. Nastavil mi je bil past, ker sem bila odklonila njegovo zahtevo, da bi ga preživljala. Zavaroval se je in vprizoril navidezno smrt v upanju, da bo on prejel zavarovalnino. Seveda bi bila jaz vzela ta denar, če bi mi bila verjela ali slučajno našla polico. Takole je računil: Če bi se bila zavarovalnica branila izplačati zavarovalnino in bi hotela vse dokaze, bi padla vsa krivica name,

ker bi on še nadalje ostal neviden. Če pa bi mi bila zavarovalnica izplačala zavarovalnino, bi se bil še nekaj časa skrival, kar je bil tudi storil, a potem bi prišel, da bi mi ta denar vzel. Vedel je, da bi ga jaz ne bila smela obdržati in da tudi njega ne bi bila izdala javnosti.»

Sinclairova je utihnila, a čez čas je spet nada- ljevala:

»Verjemite, da mi ni šlo na smeh, ko sem nena- doma dobila Petra Fergussona v svojem stanovanju! Vendar sem se skoraj morala zasmejati, videč, kako je izbuljenih oči in odprtih ust strmel vame, ko sem mu povedala, da je njegov načrt padel v vodo. Ko v časopisih ni bil ničesar čital o kakem škandalu v zvezi z zavarovalnino, je menil, da se je bilo vse gladko izteklo in da sem dobila denar. In vendar je zavarovalna polica ves ta čas mirno ležala v banki v Biarritz!»

»U!!« je vzkliknil Masters in šel z roko čez čelo. »Eno je pa le res — Fergusson je imel prav, ko je bil dejal Sandersu, da je tista Heyeva družba, če si jo človek pobliže ogleda, ena sama zločinska tolpa!»

»Vse sem vam povedala,« je dejala gospa, ne oziraje se na nadzornikove besede. »Ali vam ni zdaj jasno, da nisem iz vse te Fergussonove kome- dije z njegovo smrtjo prav nič pridobila zase? In razumete zdaj, da nisem prav nič v zvezi s kakšnimi sleparijami?»

Masters ni odgovoril, pač pa je vprašal:

»A kje je zdaj ta dični Fergusson?«

»Pri meni, doma.«

»Lejte si, no... In ves ta čas je bil pri vas?«

»Seveda! Kaj pa sem hotela storiti? Zagrozil mi je, da me sicer ubije.«

Tedajci se je oglašil telefon. Masters je dvig- nil slušalko. Brez besede je poslušal in jo spet odložil.

»Pravkar ste bili rekli, da je vaš mož plačal vse premije za zavarovanje za leto dni vnaprej, kaj ne?« jo je mirno vprašal.

»Da, tako mi je dejal.«

»Petnajst tisoč funtov,« je zamišljeno povzel Masters. »Čedna vsotica! Zdaj pa lahko dvignete ta denar. Zdaj ni govora o kaki komediji. Fer- gusson je mrtev.«

Trinajsto poglavje

Temne rokavice

Doktor Sanders je ležal doma v postelji. Mu- čila ga je vročina in dušile so ga hude sanje. Zdaj pa zdaj ga je zaselela topa bolečina v ranjeni roki in začutil je, kako mu ponočni veter hladi razbeljeno čelo in slišal je tiho tiktakanje ure na nočni omariči poleg svoje postelje. Vsi ti vplivi so bili nedeljeno povezani s podobami iz njegovih sanj. V vseh teh sanjah je bila zmeraj v ozadju majhna soba s težkimi zavesami ob zaprtih oknih, in lepilo za muhe je imelo važno vlogo. Nekdo je ležal na tleh pred naslanjačem in sir Stanley Merry- wall je klečal pri tej osebi. Nato je nenadoma se- dela neka lepa ženska v tem naslanjaču. Mahoma pa so se vsi ti prividi razblinili. Spomnil se je, da mu je neki zdravnik, stanujoč blizu njega po- tegnol dve krogli iz leve roke in je to roko, kjer je bila kost zlomljena, dal v mavec in ovitke. Nato je videl, kako je Murcia Blystoneova sedla v avto in zdelo se mu je — vendar tega ni vedel, ali se

mu je sanjalo, ali je bilo res — da ga je prav nezno objela.

Polagoma pa je vročina minila in je mirno za- spal. Ko se je zjutraj zbudil, se mu je skozi okno smejalo vedro, modro poletno nebo. Dasi ga je roka venomer bolela, mu je bilo vendarle lepo pri srcu. Ko je okrenil glavo, je zagledal sira Stanleya in nadzornika Mastersa pri postelji.

»Dobro jutro, mladi mož,« je spregovoril sir Stanley. »Prišla sva, da bi videla, kako vam je.«

Iz neznanega vzroka je bilo videti, kakor bi bil sir Stanley nekam razburjen.

»Nate — smotko vam dam,« je slednjič dejal. Nemara da to ni bilo najboljšje za bolnika, a Sanders se je vendarle zahvalil, vzela smotko in jo je ves čas v mislih držal v roki.

»Fergusson...« je dejal — in s to besedo je mahoma oživel vsa prošla noč v njegovih mislih.

»Dobro jutro, doktor,« ga je zdaj tudi Mas- ters pristrčno pozdravil.

»Kako vam je?«

»Roka me še boli, toda sicer mi je prav dobro.«

Dvignil se je v postelji in se naslonil na bla- zine.

»Veste, gospod doktor, stvar je taka,« je za- čel Masters, »da bi se vam sir Stanley rad zahvalil, toda on je take vrste človek, da ne zna izreči be- sede 'hvala'. Vi ste se res v pravem hipu vrgli na tistega Fergussona! To je bila izvrstna domisljal! Da ste ga napadli z boka in mu vrgli lepak za muhe čez obraz! Izvrstno!«

Tudi sir Stanley je nekaj zamrmral, kar naj bi brez dvoma pomenilo pohvalne besede.

»Najin stari prijatelj Masters bi me rad pred- stavil, ko da jaz ne bi znal odpreti ust,« je dejal.

Italijanščina brez učitelja

OSEMINDVAJSETA LEKCIJA

Še eno srečanje s konjunktivom.

1. Konjunktiv se rabi v oziralnih stav- kih, ki jih uvajajo: oziralna zaimka 'che' ali 'il quale' ter veznika 'dove' (ali 'dove'), 'dónde' (ali 'dónde'), in ki izražajo pričakovanje ali poziv: Comprerò un vocabolario che possa portare in tasca — kupil bom slovar, ki ga bom mogel nositi v žepu.

Seveda se ne rabi konjunktiv takrat, kadar gre za neko nesporno dejstvo: Quest'è la casa dove sta il mio amico — to je hiša, kjer stanuje moj prijatelj.

2. Konjunktiv se rabi nadalje v oziralnih stav- kih, ki zavise od zanikanih ali vprašalnih nadrednih stavkov: Qual è l'uomo che sia senza difetti. — Kateri je človek, ki je (= bi bil) brez napak? Non c'è uomo che sia senza difetti — ni človeka, ki je (= bi bil) brez napak.

Kot nikalnica se smatra tudi 'poco' = malo: Vi sono pochi uomini che siano contenti del loro stato — malo je ljudi, ki so zadovoljni s svojim stanom.

3. Konjunktiv se rabi naposled v oziralnih stavkih za superlativi in za naslednjimi be- sedami: il primo = prvi, l'ultimo = zadnji, l'unico = edini, il solo = edini: È il miglior amico ch'io abbia — najboljši prijatelj je, ki ga imam. L'única memòria che mi sia di lui rimasta — edini spomin, ki mi je od njega ostal.

... in naslednja časov

Važno je, da vemo, kdaj je treba rabiti kon- junktiv. Prav tako važno pa je tudi, da vemo, kateri čas konjunktiva nam je rabiti. O tem nas pouči pravilo o naslednji časov.

V mnogih tujih jezikih je to pravilo strah vseh učencev. V italijanščini si ga bomo poenostavili.

Kateri čas konjunktiva nam je rabiti v od- visnem stavku, določa čas glavnega stavka. Zato si napravimo tale pregled:

Prvi primer. — Glagol glavnega stavka je v presentu ali futuro.

a) Če gre v odvisnem stavku za dejanje, ki se godi istočasno z dejanjem v glavnem stavku, rabimo presente del congiuntivo:

Credevo (crederò) che sia a casa — mislim (mislim bom), da je doma.

b) Če gre v odvisnem stavku za dejanje, ki se je zgodilo pred dejanjem v glavnem stavku, ra- bimo passato del congiuntivo:

Credevo (crederò) che sia stato a casa — mislim (mislim bom), da je bil doma.

Drugi primer: Glagol glavnega stavka je v imperfektu, passatu remotu ali pas- satu prossimu:

a) Če gre v odvisnem stavku za dejanje, ki se je zgodilo istočasno z dejanjem v glavnem stavku, rabimo imperfetto del congiuntivo:

Credevo (credevo, avévo creduto) che fosse a casa — mislim sem, da je doma.

b) Če gre v odvisnem stavku za dejanje, ki se je zgodilo pred dejanjem v glavnem stavku, ra- bimo trapassato del congiuntivo:

Credevo (credevo, avévo creduto) che fosse stato a casa — mislim sem, da je bil doma.

Tretji primer. — Glagol glavnega stavka je v passatu prossimu.

V tem primeru so možni štirje odtenki:

a) v odvisnem stavku stoji presente del congiuntivo: ho creduto che sia a casa — mislim sem, da je doma;

b) v odvisnem stavku je imperfetto del congiuntivo: ho creduto che sia stato a casa — mislim sem, da je bil doma;

c) v odvisnem stavku stoji passato del del congiuntivo: ho creduto che fosse a casa — mislim sem, da je doma;

d) v odvisnem stavku stoji trapassato del del congiuntivo: ho creduto, che fosse stato a casa — mislim sem, da je bil doma.

Četrti primer. — Glagol glavnega stavka v presentu ali v passatu pogojnika.

Ce je v glavnem stavku presente pogojnika, imamo dva odtenka:

a) v odvisnem stavku je imperfetto del congiuntivo: Crederò che fosse a casa — jaz bi mislil, da je doma;

b) v odvisnem stavku je trapassato del congiuntivo: Crederò che tu fossi stato a casa — jaz bi mislil, da si bil doma.

Ce je v glavnem stavku passato pogojnika, je v odvisnem stavku trapassato del congiun- tivo: Avrè creduto che fosse stato a casa — jaz bi bil verjel, da je bil doma.

Nekaj vaj.

Desidererè che tu impiegassi meglio il tempo. Crèdo che questo libro sia stato stampato a Mi- lano. Se volete ch'io vi mandi la mia macchina, non avete che comandare. Peccato che tante opere di antichi scrittori siano andate perdute. Non sapèva che questo fosse proibito. Non partirò prima che mio padre sia ritornato. Egli vendètte la sua casa senza che nessuno dei suoi parènti lo sapèsse. Gli darò quanto gli ho promèssò, purchè anch'egli mantenga la sua parola. In questa città vi sono pochi che sappiano l'italiano. E il mèno che possiate fare per lui.

Narod je hotel, da naj bo kaznovan. Mi veš povedati, kdo je izumil tiskarsko umetnost? Zdi se, da je večeraj deželava. Škoda, da ne znate slo- venščine. Vprašal sem (pass. rem.) ga, zakaj ni sledil nasvetu svojega očeta. Spremite me, da se ne izgubim. Za primer (= nel caso), da ga ne najdem, te prosim, da pustiš (= pusti) to piemo na njegovi mizici. Nikogar ni, ki bi hotel sprejeti te pogoje. Ne vidim nikogar, ki bi mi hotel pomagati.

Za prevod iz slovenščine v italijanščino bo dobro služil Gradov Slovensko-italijanski slovarček (Ljub- ljana 1941, Ljudska knjigarna, str. 130, cena 8 lir broš., 11 lir vez.), ki ga vsem toplo priporočamo!

L'alluminio METALLO DELLA VELOCITA'

Aluminij KOVINA BRZINE

L'alluminio, metallo squisita- mente italiano, ha segnato nella tecnica aeronautica, col motore leggero, il progresso attuale, risolvendo problemi che apparivano insolubili e conquistando le più alte velo- cità in terra, in mare, in cielo. L'alluminio, metallo per tutti gli ardimenti e per tutte le possibilita è una delle più ful- gide conquiste dell'autarchia.

Aluminij, v prvi vrsti itali- janska kovina, je radi lahkote motorja pripomogel zrako- plovnih tehnik do sedanjega napredka, s tem da je rešil naloge, ki so se zdele nere- šljive in dosegel največje brzine na zemlji, na morju in na nebu. Aluminij, kovina pri- pravna za najdrznejše in vse mogoče izvedbe, je najsi- jajnejša pridobitev autarkije.

PER OGNI USO LA LEGA ADATTA ZA VSAKO POTREBO PRIMERNA SPOJINA

Malioglasi

V malih oglasih velja pri iskanju službe vsaka beseda L 0,30, pri ženitovanjskih oglasih je beseda po L 1,—, pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L 0,60. Davek se računa posebej. — Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

- Službe**
Dobe:
Postrežnico
pošteno in zdravo, iščem za dopoldanske ure. Na- slov v upravi Slovensca pod štev. 9889. b
- Prodano**
Menthol steklenice
ugodno prodam - 10.000 komadov. Adresirajte pod »Steklo«, oglasni oddelek »Slovenca« št. 9884. 1
- Prodano**
Hladilno omarico
praktično za gospodinj- stvo, prodam Ivo Štembal, Vegova 8, dvorišče. 1
- Prodano**
Nekaj sukanca
predvojni material, takoj prodam. - Okoren, Celov- ska c. 32, dvorišče. 1
- Prodano**
Pisalni stroj
s kovčgom, še popolno- ma nov, takoj ugodno prodam Kovačič, Ciga- letova ulica, 11. 1
- Pohišstvo**
Dve postelji
s spod. modrocil, 2 nočni omariči, umivalnik, oto- mana, gasperček in druge stvari, prodam. - Poljan- ska cesta 15, stopnišče I. - vrata 7. 1

- Razno**
Monograme za robce
in perilo, gumb, gumb- nice, entel, ažur, predtisk izvršimo takoj. Tamburir- nje oblek, vezanje perila.
- Matek & Mikeš**
Ljubljana, Frančiškanska ulica nasproti hotela Union
- Posvetva**
Gospodarsko poslopje
čez 30 m dolgo, priprav- no za stanovanje in skladi- šče, ostreše novo, 1000 m sadnega vrta, v Zalo- gu, 10 minut od postaje, prodam. Polzve se vsake popoldne Ob Zeleni jami št. 1, dvorišče. p
- V najem**
Gostilno
s tujskimi sobami, odda- mo ugodno v najem s 1. avgustom, event. prodam. - Kolodvorska ul. 27. Točne informacije prav tam. n
- Sobe**
Oddajo:
Lepo, zračno sobo oddam gospodu s 1. avgu- stom. Moste, Ribniška 16. n
- Jstejo:**
Majhno sobico
mehlirano, s poseb. vho- dom, išče miren gospod kje v mestu za 1. all 15. avgust. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Sta- len« št. 9875. s
- Zlatnina**
Vsakovrstno zlato
brilljante in srebro kupuje po najvišjih cenah A. Božič, Ljubljana, Frančiškanska ulica 3.
- Kupimo**
Otroški voziček
kupim. Ponudbe na upr. »Slov.« pod šifro »Takoje« št. 9848. (k